

Bruselj, 2. julij 2019
(OR. en)

10178/19

ECOFIN 636
UEM 236
SOC 487
EMPL 376
COMPET 514
ENV 607
EDUC 320
RECH 353
ENER 357
JAI 717
FSTR 136
REGIO 172

DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. dok. Kom.:	9951/19 - COM(2019) 525 final
Zadeva:	Priporočilo za PRIPOROČILO SVETA v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovaške za leto 2019 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Slovaške za leto 2019

V prilogi vam pošiljamo navedeni osnutek priporočila Sveta, ki so ga pregledali in potrdili različni odbori Sveta, temelji pa na predlogu Komisije COM(2019) 525 final.

PRIPOROČILO SVETA

z dne ...

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovaške za leto 2019 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Slovaške za leto 2019

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Komisija je 21. novembra 2018 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2019. Pri tem je ustrezno upoštevala evropski steber socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija. Evropski svet je na zasedanju 21. marca 2019 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda rasti. Komisija je 21. novembra 2018 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta² sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Slovaške ni opredelila kot ene od držav članic, za katere bo opravljen poglobljen pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi Priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja, ki ga je Evropski svet potrdil 21. marca 2019. Svet je Priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja³ (v nadaljnjem besedilu: priporočilo za euroobmočje iz leta 2019), ki določa pet priporočil za euroobmočje (v nadaljnjem besedilu: priporočila za euroobmočje), sprejel 9. aprila 2019.
- (2) Slovaška bi morala kot država članica, katere valuta je euro, zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev v ekonomski in monetarni uniji zagotoviti, da v celoti in pravočasno izvede priporočilo za euroobmočje iz leta 2019, ki je izraženo v priporočilih 2 do 4 spodaj. Zlasti bodo ukrepi za boj proti korupciji in izboljšanje pravosodnega sistema prispevali k izvajanju prvega priporočila za euroobmočje glede kakovosti institucij, osredotočenje ekonomske politike v zvezi z naložbami na določena področja bo prispevalo k izvajanju drugega priporočila za euroobmočje glede podpiranja naložb, ukrepi za izboljšanje znanj in spretnosti pa bodo prispevali k izvajanju tretjega priporočila za euroobmočje glede delovanja trga dela.

² Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

³ UL C 136, 12.4.2019, str. 1.

- (3) Poročilo o državi za Slovaško za leto 2019 je bilo objavljeno 27. februarja 2019. V njem so bili ocenjeni napredek Slovaške pri izvajanju priporočil za posamezno državo, ki jih je Svet sprejel 13. julija 2018⁴, nadaljnje ukrepanje po priporočilih za posamezno državo, sprejetih v prejšnjih letih, in napredek pri doseganju njenih nacionalnih ciljev iz strategije Evropa 2020.
- (4) Slovaška je 25. aprila 2019 predložila nacionalni reformni program za leto 2019 in program stabilnosti za leto 2019. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (5) Ustrezna priporočila za posamezno državo so bila obravnavana pri načrtovanju programov evropskih strukturnih in investicijskih skladov (v nadaljnjem besedilu: skladi ESI) za obdobje 2014–2020. Kot je določeno v členu 23 Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁵, lahko Komisija od države članice zahteva, da pregleda svoj partnerski sporazum in ustrezne programe ter predlaga njihove spremembe, kadar je to potrebno za podporo izvajanju ustreznih priporočil Sveta. Komisija je zagotovila dodatne podrobnosti o tem, kako bo uporabila to določbo, v smernicah o uporabi ukrepov za povezovanje uspešnosti evropskih strukturnih in investicijskih skladov z dobrim gospodarskim upravljanjem.

⁴ UL C 320, 10.9.2018, str. 107.

⁵ Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

- (6) Za Slovaško trenutno velja preventivni del Pakta za stabilnost in rast. Vlada v programu stabilnosti za leto 2019 pričakuje, da se bo nominalni saldo izboljšal s primanjkljaja v višini 0,7 % bruto domačega proizvoda (BDP) v letu 2018 na uravnotežen proračun v letu 2019 in ostal nespremenjen do leta 2022. Na podlagi preračunanega strukturnega salda⁶ naj bi bil do leta 2020 dosežen srednjeročni proračunski cilj, ki je bil spremenjen iz strukturnega primanjkljaja v višini 0,5 % BDP v letu 2019 v strukturni primanjkljaj v višini 1 % BDP od leta 2020 dalje. V skladu s programom stabilnosti za leto 2019 naj bi dolg sektorja država kot odstotek BDP postopno upadal in se s 47,5 % v letu 2019 znižal na 44,4 % BDP do leta 2022. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo te proračunske projekcije, je verjeten. Vendar ukrepi, potrebni za doseganje načrtovanih ciljev glede primanjkljaja od leta 2019 naprej, niso bili v celoti opredeljeni. Proračun vključuje nedoločeno kategorijo odhodkov, ki se imenujejo proračunske rezerve (v skupnem znesku 0,7 % BDP), kar zmanjšuje predvidljivost izvrševanja proračuna.
- (7) Svet je 13. julija 2018 Slovaški priporočil, naj zagotovi, da nominalna stopnja rasti neto primarnih javnofinančnih odhodkov v letu 2019⁷ ne bo presegla 4,1 %, kar ustreza letni strukturni prilagoditvi v višini 0,5 % BDP. Glede na napoved Komisije iz jeseni 2018, ki je predvidela boljši položaj za doseg srednjeročnega cilja v letu 2019, in v skladu s pravili za odmrznitev zahtevanih prilagoditev nominalna stopnja rasti neto primarnih javnofinančnih odhodkov ne bi smela preseči 4,6 %, kar ustreza letni strukturni prilagoditvi v višini 0,3 % v letu 2019. Glede na pomladansko napoved Komisije iz leta 2019 obstaja tveganje znatnega odklona od priporočene fiskalne prilagoditve v letih 2018 in 2019 skupaj.

⁶ Ciklično prilagojeni saldo brez enkratnih in drugih začasnih ukrepov, ki ga je Komisija preračunala z uporabo skupno dogovorjene metodologije.

⁷ Neto primarne javnofinančne odhodke sestavljajo vsi javnofinančni odhodki brez odhodkov za obresti, odhodkov za programe Unije, v celoti izravnanih s prihodki iz skladov Unije, in nediskrecijskih sprememb pri odhodkih za denarna nadomestila za brezposelnost. Nacionalno financirane bruto investicije v osnovna sredstva so porazdeljene na obdobje štirih let. Diskrecijski ukrepi na strani prihodkov ali zakonsko določena povečanja prihodkov so vračunani. Enkratni ukrepi na strani prihodkov in na strani odhodkov so pobotani.

- (8) Slovaška bi morala v letu 2020 doseči svoj srednjeročni proračunski cilj. Na podlagi pomladanske napovedi Komisije iz leta 2019 ob predpostavki nespremenjenih politik je to skladno z najvišjo nominalno stopnjo rasti neto primarnih javnofinančnih odhodkov v višini 4,6 %, kar ustreza strukturni prilagoditvi v višini 0,3 % BDP. Na podlagi pomladanske napovedi Komisije iz leta 2019 ob predpostavki nespremenjenih politik obstaja tveganje znatnega odklona od navedene zahteve v letih 2019 in 2020 skupaj. Slovaška naj bi v skladu z napovedmi v letih 2019 in 2020 izpolnjevala pravilo glede dolga. Svet na splošno meni, da bi bilo treba z letom 2019 sprejeti potrebne ukrepe za zagotovitev skladnosti z določbami Pakta za stabilnost in rast.

- (9) Na Slovaškem obstajajo srednja tveganja za dolgoročno vzdržnost javnih financ. V skladu s poročilom Komisije o javnofinančni vzdržnosti za leto 2018 bi bilo glede na scenarij nespremenjene politike za dolgoročno stabilizacijo deleža javnega dolga v BDP potrebno skupno izboljšanje za 2,5 odstotne točke BDP v primarnem strukturnem saldu. To pa zaradi načrtovanega povečanja odhodkov za pokojnine in zdravstveno varstvo, ki zvišuje stroške staranja (skupni prispevek v višini 1,8 odstotne točke BDP). Ker je rodnost nizka, pričakovana življenjska doba na Slovaškem pa se bo po pričakovanjih še povečevala, naj bi se koeficient starostne odvisnosti starejših (primerjava med starejšim prebivalstvom in aktivnim prebivalstvom, tj. delež prebivalcev, ki so zaposleni ali se izobražujejo) do leta 2060 skoraj potrojil. Medtem ko so bile leta 2016 samo približno tri neaktivne osebe nad 65 let za vsakih deset zaposlenih, naj bi se to število povečalo na več kot sedem oseb za vsakih deset zaposlenih do leta 2060 (koeficient ekonomske odvisnosti starejših). Uvedba avtomatskega prilagajanja upokojitvene starosti pričakovani življenjski dobi je postopoma izboljšala dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema. To je bilo sprejeto kot pomembno orodje za zagotavljanje medgeneracijske pravičnosti in dolgoročne vzdržnosti. Zaskrbljenost glede dolgoročne javnofinančne vzdržnosti pokojninskih sistemov se je povečala, potem ko je Parlament 28. marca 2019 sprejel ustavno spremembo, ki določa starostno mejo za upokojitev (64 za moške in ženske brez otrok, pri čemer se ta starost zniža za pol leta za ženske za vsakega od prvih treh otrok), kar pomeni, da se avtomatsko prilagajanje, povezano s pričakovano življenjsko dobo, ne bo več uporabljalo, ko bo dosežena zgornja meja. Po mnenju slovaškega fiskalnega sveta bo starostna meja še povečala odhodke za 1,6 % BDP, in sicer z 8,6 % leta 2016 na 11,4 % leta 2070 v primerjavi s povečanjem na 9,8 %, napovedanim v poročilu o staranju prebivalstva za leto 2018. To bo precej povečalo tveganja glede vzdržnosti. V tem trenutku niso bili predlagani nobeni ukrepi uravnoteženja, prav tako pa ni bil izračunan vpliv na dohodek in revščino v starosti.

- (10) Kljub določenemu napredku v boju proti davčnim utajam ostaja izpolnjevanje davčnih obveznosti izziv, vrzel pri izpolnjevanju obveznosti v zvezi z davkom na dodano vrednost pa je leta 2016 znašala več kot dvakrat toliko kot povprečje Unije. Čeprav se pričakuje, da bodo imeli ukrepi, načrtovani v okviru tretjega akcijskega načrta, pozitivne rezultate, se nekateri še ne izvajajo. Z uvedbo elektronske davčne napovedi se bo na primer verjetno zmanjšalo upravno breme za davkoplačevalce, vendar se zaradi neizvedbe vseh načrtovanih ukrepov lahko zmanjša skupni učinek. Hkrati lahko strukturiran okvir ukrepov politike pomaga zamejiti pogoste spremembe davčnega zakonika in spodbudi njegovo poenostavitev. Potencialni prihodki od davkov na okolje in nepremičnine so v primerjavi z drugimi državami članicami premalo izkoriščeni.
- (11) Pozitivne spremembe na trgu dela se nadaljujejo, kažejo pa se v povečanju zaposlenosti in zgodovinsko nizkih stopnjah brezposelnosti. Dosežen je bil dober napredek pri izvajanju akcijskega načrta za dolgotrajno brezposelne, ki je prispeval k zmanjšanju števila dolgotrajno brezposelnih oseb za tretjino v dveh letih. Kljub temu ostaja stopnja dolgotrajne brezposelnosti nad povprečjem Unije, pri čemer so prizadeti zlasti nizko usposobljene osebe, mladi in Romi. V nasprotju z upadajočimi stopnjami brezposelnosti so poročila o pomanjkanju usposobljene delovne sile vse bolj zaskrbljujoča. Velikanske regionalne razlike na trgu dela se nadaljujejo, pri čemer je višja brezposelnost bolj prisotna v treh regijah na vzhodu Slovaške, pomanjkanje delovne sile pa v zahodnem delu države. Za spodbujanje dejavnejše udeležbe delodajalcev in sindikatov je potrebna stalna krepitev zmogljivosti obojih.

- (12) Obseg in učinkovitost politik za izboljšanje zaposljivosti sta omejena. Programi usposabljanja in prekvalifikacije so se okrepili, vendar so še vedno nezadostni in ne obravnavajo v celoti problematike dolgotrajno brezposelnih oseb in prikrajšanih skupin. Izobraževalni sistem ne prispeva dovolj k socialno-ekonomskemu razvoju in mu na vseh ravneh primanjkuje finančnih sredstev. Med perečimi izzivi so nizka kakovost rezultatov izobraževanja, udeležba Romov v vključujočem rednem izobraževanju od zgodnjega otroštva in učinkovito vključevanje študentov iz socialno-ekonomske prikrajšanih okolij v izobraževanje in usposabljanje (glede na vse večji delež mladih, ki zgodaj opustijo šolanje). Rezultati izobraževanja in raven osnovnih znanj in spretnosti so še vedno šibki v primerjavi z mednarodnimi standardi, nanje pa močno vpliva socialno-ekonomski položaj učencev. Zagotavljanje, da je slovaško prebivalstvo opremljeno z boljšim naborom znanj in spretnosti za spreminjajoče se gospodarstvo in družbo, je izziv. Kljub postopnemu zviševanju plač do leta 2020 je učiteljski poklic še vedno neprivačen in se sooča z vse večjim pomanjkanjem. Poleg tega so kakovost in relevantnost začetnega usposabljanja ter priložnosti za poklicni razvoj učiteljev omejeni. Sedanji ukrepi za spodbujanje pravičnosti in vključujočega izobraževanja doslej niso izpolnili pričakovanj in ni bilo opaziti resničnega napredka pri desegregaciji romskih učencev. Vlada je sprejela „Nacionalni načrt reforme izobraževanja in vzgoje“ (2018–2027) in prvi akcijski načrt (2018–2019) (z oceno proračunskih sredstev) ter novo zakonodajo glede zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu. Ključnega pomena bo, da se ti ukrepi učinkovito izvajajo in spremljajo, da se ugotovi, ali prinašajo pričakovane rezultate.
- (13) Nizka stopnja zaposlenosti žensk odraža dejstvo, da dolg starševski dopust redko prevzamejo moški, še poudarja pa jo omejeni dostop do cenovno dostopnih ustanov za varstvo otrok in dolgotrajno oskrbo ter majhna razpoložljivost teh storitev. Zlasti za otroke, mlajše od treh let, so na splošno stopnje vpisa v otroško varstvo izredno nizke. Vlada je sprejela nov sklep o obvezni udeležbi v predšolski vzgoji in varstvu od petega leta dalje z učinkom od leta 2020 dalje, vendar bodo potrebne nadaljnje naložbe v predšolsko vzgojo in varstvo ter spodbujanje udeležbe v njima.

- (14) Čeprav je delež ljudi, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost, pod povprečjem Unije, so te ravni v številnih okrožjih na jugu in vzhodu Slovaške znatno višje. Pri dostopu do visokokakovostnega in vključujočega izobraževanja obstaja precejšnje ozko grlo, razlike med regijami pa so še posebej izrazite pri deležih mladih, ki zgodaj opustijo šolanje. Druga ozka grla zadevajo dostop za prikrajšane skupine, zlasti Rome, invalide in brezdomce ali osebe, prizadete zaradi izključenosti na področju nastanitve, do zdravstvenega varstva, dolgotrajne oskrbe, socialnih stanovanj in drugih osnovnih storitev. Za spodbujanje socialnega vključevanja teh skupin je bistvenega pomena celostni pristop.
- (15) Reforme, namenjene izboljšanju stroškovne učinkovitosti sistema zdravstvenega varstva, pridobivajo zagon, čeprav se je stopnja izvajanja zelo razlikovala na različnih področjih oskrbe. Ukrepi politike, ki se izvajajo v okviru pregleda porabe za zdravje, so dosegli nekaj pozitivnih rezultatov, zlasti v zvezi z vrsto ukrepov za omejitev stroškov na področju zdravljenj in medicinskih pripomočkov. Vendar je še vedno mogoče povečati učinkovitost oskrbe in zagotoviti oskrbo po ugodnejših cenah, in sicer s strateškim prerazporejanjem sredstev med področji oskrbe. Zagotavljanje zdravstvenih storitev je še vedno pretirano odvisno od bolnišnic, ki kljub rednemu odpisu dolga še naprej kopičijo dolgove in le s težavo financirajo naložbe, potrebne za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti oskrbe. Medtem ko je krepitev primarnega zdravstvenega varstva ključnega pomena za zmanjšanje primerov uporabe bolnišničnih storitev, ki bi se jim bilo mogoče izogniti, majhno število splošnih zdravnikov in omejen obseg storitev, ki se ponujajo v primarnem zdravstvenem varstvu, pomenijo ozko grlo pri večanju učinkovitosti zdravstvenega sistema. Ker je vlada uvedla ukrepe za odpravo pomanjkanja zdravstvenih delavcev, bo treba ta prizadevanja vključiti v dolgoročno strategijo, katere cilj bo postopna decentralizacija storitev od akutne oskrbe ter okrepitev primarnega zdravstvenega varstva in preventivnih storitev.

- (16) Razdrobljenost raziskovalnega sistema spodkopava učinkovitost javnih naložb v raziskave in razvoj za povečevanje kakovosti znanstvenih raziskav ter ne pritegne zasebnega financiranja. Politika na področju raziskav in inovacij se sooča z neučinkovitim usklajevanjem med ministrstvi in drugimi akterji, kar povzroča zamude in neuspehe pri obsežnejših reformah. Neoptimalni proces preoblikovanja slovaške akademije znanosti je vzbudil zaskrbljenost glede kontinuitete njegovega delovanja, zaradi česar je spodletel celotni proces. Pomanjkanje načrtnih ukrepov oziroma njihova neuspešnost v povezavi z omejeno udeležbo raziskovalnih institucij in omejeno raziskovalno zmogljivostjo skupaj prispevajo k majhnemu obsegu zasebnih naložb v raziskave in razvoj. Na splošno so naložbe podjetij v raziskave in razvoj še vedno med najnižjimi v Uniji in se osredotočajo na srednje- do visokotehnološko proizvodnjo, na področjih, na katerih prevladujejo večnacionalna podjetja. Ukrepi za spodbujanje prenosa znanja, krepitev inovacijskih zmogljivosti v industriji in izboljšanje sodelovanja med podjetji in akademsko sfero napredujejo počasi.
- (17) Da bi povečali produktivnost Slovaške in ohranili konvergenčni proces, so prav tako potrebna stalna prizadevanja za naložbe v digitalno in prometno infrastrukturo ter učinkovito rabo energije. Izboljšati je treba osnovno pokritost s fiksnimi širokopasovnimi povezavami in omrežjem 4G ter uporabo ultrahitrih širokopasovnih povezav. Naložbe v energijsko učinkovitost, zlasti v gradbenem sektorju, in okoljsko tehnologijo so lahko vir okoljsko vzdržne rasti in bodo pripomogle k ohranitvi redkih okoljskih virov. Da bi manj razvitim regijam poleg tega omogočili, da nadoknadijo zaostanek in postanejo bolj na znanju temelječe, konkurenčne in produktivne, je potrebnih več strateških naložb, namenjenih zapolnitvi infrastrukturnih vrzeli in izboljšanju prometnih omrežij. Slovaška zaostaja pri dokončanju osrednjega cestnega in železniškega omrežja v okviru vseevropskega prometnega omrežja, na primer na koridorju Ren-Donava. Pomanjkljivosti v prometnem omrežju bi bilo mogoče odpraviti s krepitvijo medsebojne povezljivosti, večmodalnosti in interoperabilnosti obstoječega javnega in mestnega prometnega omrežja ter s spodbujanjem trajnostnih načinov prevoza.

- (18) Težko upravno in regulativno breme lahko negativno vpliva na naložbe in inovacije, zlasti za mala in srednja podjetja (MSP). Kljub prizadevanjem vlade se upravno breme ne zmanjšuje dovolj, slovaško poslovno okolje pa v primerjavi z mednarodnim okoljem zaostaja. Podjetja imajo pomisleke glede kakovosti zakonodaje, skrbi pa jih tudi pomanjkanje predvidljivosti. Ta vprašanja bi bilo treba rešiti z doslednim izvajanjem slovaške strategije za boljšo pravno ureditev (RIA2020) ter okrepitvijo Centra za boljše pravno urejanje in analitičnih zmogljivosti v državni upravi. Slovaški sektor poklicnih storitev je še vedno zelo reguliran. Restriktivnost regulacije je nad tehtanim povprečjem Unije za odvetnike, patentne zastopnike, gradbene inženirje, arhitekte, računovodje, turistične vodnike in nepremičninske posrednike.
- (19) Vlada se je lotila korenitih reform praks javnega naročanja, in sicer s prenovo pravnega okvira, da se poenostavijo postopki in zmanjšajo transakcijski stroški. Dobrodošel je nov poudarek na profesionalizaciji; kljub temu se splošne koristi uveljavljajo le počasi. Zaradi nezaupanja v javne institucije si morajo javni naročniki močnejše prizadevati za obnovitev zaupanja podjetij, medijev in širše javnosti. To ovira uvedbo zelo potrebnih novih praks. Okrepiti je treba prizadevanja za povečanje uporabe meril, ki niso povezana s stroški, da se doseže boljša stroškovna učinkovitost in poveča strateška uporaba javnega naročanja.
- (20) Slovaška javna uprava se še vedno sooča z neučinkovitostjo in ozkimi grli, ki jih povzroča zlasti neučinkovito medresorsko sodelovanje. Pomanjkanje zmogljivosti in strateškega načrtovanja ter upravna neučinkovitost ovirajo nemoteno izvajanje skladov ESI. Posledično je Slovaška izgubila 120 milijonov EUR sredstev, ki bi jih lahko črpala v obdobju 2014–2020, prav tako pa ostaja majhen tudi obseg razdeljevanja sredstev končnim upravičencem. Poleg tega je neoptimalna priprava projektov, ki se financirajo iz skladov ESI, povzročila zamude pri naložbah, zaradi česar so bili roki za razpisne postopke kratki in se je povečalo tveganje nepravilnosti.

- (21) Korupcija še vedno predstavlja izziv, odločnost za pregon primerov korupcije na visoki ravni pa je bila le omejena. Boj proti korupciji ovirajo organizacijske in postopkovne slabosti na ravni policije in tožilstva, pa tudi šibka zaščita žvižgačev. Prav tako ostaja izziv izboljšanje učinkovitosti pravosodnega sistema, vključno z njegovo neodvisnostjo. Kljub nekaterim izboljšavam v smislu učinkovitosti in kakovosti, pomisleki glede neodvisnosti sodstva še vedno obstajajo in zamuda pri postopku imenovanja sodnikov ustavnega sodišča bi lahko vplivala na delovanje pravosodnega sistema.
- (22) Načrtovanje programov skladov Unije za obdobje 2021–2027 bi lahko prispevalo k odpravi nekaterih vrzeli, opredeljenih v priporočilih, zlasti na področjih iz Priloge D k poročilu o državi za leto 2019. To bi Slovaški omogočilo, da ob upoštevanju regionalnih razlik ta sredstva kar najbolje uporabi za opredeljene sektorje. Krepitev upravne zmogljivosti Slovaške za upravljanje teh sredstev je pomemben dejavnik za uspeh te naložbe.
- (23) V okviru evropskega semestra za leto 2019 je Komisija izvedla izčrpno analizo ekonomske politike Slovaške in jo objavila v poročilu o državi za leto 2019. Prav tako je ocenila program stabilnosti za leto 2019, nacionalni reformni program za leto 2019 in ukrepanje po priporočilih, ki jih je Slovaška prejela v prejšnjih letih. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonomsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni Unije v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialnoekonomsko politiko na Slovaškem, ampak tudi njihovo skladnost s pravili in smernicami Unije.
- (24) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program stabilnosti za leto 2019, njegovo mnenje⁸ pa je izraženo zlasti v priporočilu 1 spodaj –

⁸ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČA, da Slovaška v letih 2019 in 2020 ukrepa tako, da bo:

1. v letu 2020 dosegla srednjeročni proračunski cilj; zagotovila dolgoročno vzdržnost javnih financ, zlasti vzdržnost sistemov zdravstvenega varstva in pokojninskih sistemov;
2. izboljšala kakovost izobraževanja in zagotovila, da bo to na vseh ravneh vključujoče, ter spodbujala pridobivanje znanj in spretnosti v skladu s potrebami na trgu dela; izboljšala dostop do cenovno dostopnega in kakovostnega otroškega varstva ter dolgotrajne oskrbe; spodbujala vključevanje prikrajšanih skupin, zlasti Romov;
3. ekonomsko politiko z zvezi z naložbami osredotočila na zdravstveno varstvo, raziskave in inovacije, promet, zlasti na njegovo trajnost, digitalno infrastrukturo, učinkovito rabo energije, konkurenčnost MSP ter socialna stanovanja, pri tem pa upoštevala regionalne razlike; povečala uporabo meril glede kakovosti in stroškov v življenjskem ciklu pri oddaji javnih naročil;
4. še naprej izboljševala učinkovitost pravosodnega sistema, pri čemer se mora osredotočiti na krepitev njegove neodvisnosti, vključno z imenovanji sodnikov; okrepila prizadevanja za odkrivanje in pregon korupcije, zlasti v primerih korupcije velikega obsega.

V Bruslju,

Za Svet

Predsednik
